

תאריך: י"ט אדר א תשע"ד
19 פברואר 2014
תיק: רשויות/איכות אוויר
סימוכין: 190214132441174

לכבוד
מר רובי זלוף
משנה למנכ"ל
עיריית תל אביב - יפו

שלום רב,

הנדון: תוצאות ניטור אוויר בבית ספר שורשים בדרום תל אביב
סימוכין: דו"ח ניטור אוויר המצורף בזה

בין התאריכים 6/11/2013 ועד 12/1/2014 הוצבה תחנה הניידת למדידת איכות אוויר בבית הספר "שורשים" ברחוב דרך שלמה (דרום ת"א-יפו). ניטור איכות האוויר במקום נעשה לבקשת התושבים בשל הריכוזים הגבוהים שנמדדו בתחנת הניטור "תחנה מרכזית" הממוקמת ברחוב לוינסקי הסמוך. התחנה הוצבה לפי הנחיות הממונה בסמוך למגרש המשחקים של התלמידים. אנו מודים לעיריית תל אביב יפו על שיתוף הפעולה ועל הנכונות לספק מקום ואמצעים לצורך העמדת תחנת הניטור.

אנו מתכבדים להציג לפניכם את עיקרי הממצאים:

תוצאות

1. **תחמוצות חנקן (NOx)** – התקבלו תשע חריגות מערכי הסביבה. הריכוז הגבוה ביותר שנמדד הגיע ל – 153% מערך הסביבה. **החריגות והריכוזים הגבוהים התקבלו בין השעות 7:00 – 9:00 בבוקר.**
2. **חנקן דו-חמצני (NO₂)** – לא התקבלו חריגות מערך הסביבה. באירוע יחיד ריכוז אשר הגיע ל – 95% מערך הסביבה השעתי.
3. **חלקיקים נשימים עדינים (PM_{2.5})** - התקבלו 13 חריגות יממתיות, כאשר שבע מהן נבעו מהסעת אבק טבעי.
4. **אוזון (O₃)** - לא התקבלו חריגות מהערך החצי-שעתי והשמונה שעותי. מצב זה אופייני לעונת הסתיו והחורף אז קרינת השמש נחלשת והטמפרטורות יורדות

בית ספר שורשים ביחס למקומות אחרים בעיר

1. הריכוז הממוצע של תחמוצות החנקן בתחנה המרכזית החדשה ברחוב לוינסקי היה גבוה ב – 64% מזה שבבית ספר "שורשים". **לעומת זאת**, השוואת נתוני המדידה של תחמוצות חנקן וחנקן דו-חמצני בביה"ס "שורשים" לתחנות ניטור נוספות בתל אביב (תחנת "עמיאל" בשכונת התקווה, תחנת "דרך פי"ת" מול התחנה המרכזית הישנה ותחנת "עירוני ד"י" במרכז ת"א) הראתה כי הריכוזים המרביים והממוצעים היו דומים למדי.
2. ממוצע ריכוזי החלקיקים בתקופה זו היה נמוך באופן ניכר מזה שברחוב לוינסקי ודומה לאלה שנמדדו בתחנת "עירוני ד"י" ו"דרך פי"ת".

מסקנות

1. בדרום תל אביב קיים זיהום אוויר המתבטא במספר לא מועט של חריגות מערכי הסביבה של תחמוצות חנקן.

2. מתחם התחנה המרכזית 'החדשה' מהווה מקור דומיננטי לפליטת מזהמי אוויר לסביבה, עקב פעילות האוטובוסים הרבה בו, כפי שניכר מתוצאות ריכוזי מזהמי האוויר המתקבלים מתחנת הניטור במתחם.
3. עם זאת, ריכוזי מזהמי האוויר שנוטרו בבית הספר 'שורשים' המצוי דרומית לתחנה המרכזית 'החדשה' אינם שונים באופן משמעותי מריכוזי המזהמים בתחנת ניטור מקבילה, תחבורתית, המוצבת במרכז העיר, בבית הספר עירוני ד'.
4. בית הספר הוא מקום בו מצויה אוכלוסייה רגישה. לפיכך:
 - א. יש לדעתנו לוודא כי לא נכלא אוויר מזוהם בחלל התוך-מבני. לפיכך, אנו ממליצים לבצע דיגום תוך מבני בתוך הכיתות בהם שוהים התלמידים במרבית שעות הלימודים.
 - ב. החריגות מערכי סביבה שנמצאו בניטור בחצר בית הספר היו עבור ערכים חצי שעתיים לתחמוצות חנקן בשעות הבוקר (0700-0900), ועל כן המלצתנו הינה להימנע מפעילות ספורט או פעילויות מאומצות אחרות בשעות אלו בעונת החורף. כמו כן, ובכפוף לביצוע דגימות למזהם הנ"ל בכיתות כאמור לעיל, יש להמליץ על שהיית התלמידים בכיתות בשעות אלו (זאת בהנחה שהדגימות יראו כי ריכוזי המזהם בהן נמוכים מאלו שבסביבה בעת שהחלונות סגורים, וקיים איורור בסירקולציה פנימית).
 - ג. נשמח לסייע לכם ככל שיידרש. לצורך כך, נבקשכם להעביר לעיוננו תכנית דיגום בהתאם. לאחר קבלת התוצאות, ניתן יהיה לבחון הצעות לתפעול בית הספר באופן שיקטין ככל שניתן את חשיפת הילדים לזיהום אוויר.
5. בהזדמנות זו, נבקשכם להאיץ את קידום התכניות התחבורתיות למניעת זיהום אוויר של עיריית תל אביב יפו. לצורך כך, נבקשכם להגיע עם משרד התחבורה להסכמות הנדרשות לקידום תכניות אלו, גם אם הסכמות אלו כרוכות בהתאמות ובשינויים על פי דרישת משרד התחבורה.

בכבוד רב,

/ בר בילן

ברוך ובר

מנהל מחוז תל אביב

העתקים פנימיים

לשכת השר
דוד לפלר, מנכ"ל המשרד
גבי שולי נזר, ראש האגף לאיכות אוויר
ד"ר צור גלין, ראש אגף לאיכות אוויר
ד"ר לבנה קורדובה-ביז'נר, ממונה ניטור אוויר
מר צחי אסא, כאן

העתקים חיצוניים

גבי חיה שיטאי, מנהלת משרד החינוך, מחוז תל אביב
מר יקי פרלשטיין, משרד התחבורה
ד"ר רבקה שפר, לשכת הבריאות המחוזית
גבי ולרי פוהוריליס, לשכת הבריאות המחוזית
מר משה בלסנהיים, מנהל היחידה הסביבתית, עיריית תל-אביב יפו

